

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	9
Illés Sándor – Lukács Éva : A személyek szabad áramlásának statisztikai szempontú vizsgálata	13
1. A vizsgálat háttere	13
2. Mobilak-e a magyarok?	14
2.1. Magyarok Európában	14
2.2. „Híres – hírhedt” célállamok, Németország és Ausztria	15
2.3. Az uniós polgárok magyarországi jelenléte	17
3. A Rogers-görbe alkalmazhatósága	18
3.1. Gyermek vándorlása	18
3.2. Diákok vándorlása	19
3.3. Munkavállalók szabad mozgása	20
3.4. Nyugdíjasok áramlása.....	21
4. Vélelem és valóság?	22
4.1. Országvélemények.....	23
4.2. Közvéleménykutatások.....	24
5. A „Személyek szabad áramlása” tárgyalási fejezet ideiglenes lezárása.....	25
6. Javaslatok a nemzetközi vándorlási adatok kiegészítő-, illetve kontroll-forrásaira.....	27
Tóth Pál Péter: Magyar migránsok Európában	33
1. Előzmények	33
2. Kivándorló magyarok	38
Melegh Attila: Magyarország és Németország közötti vándorlás az 1990-es években ..	53
1. Bevezetés	53
2. Németország és Magyarország a nemzetközi migráció áramában.....	53
3. A Németország és Magyarország közötti migráció forrásai	57
4. Vándorlás Magyarország és Németország között a kilencvenes években	60
5. Konklúziók és ajánlások.....	66
Illés Sándor: Külföldiek Magyarországon az Európai Unióból	69
1. A probléma felvetése	69
2. A migráció kezelésének rövid története az Európai Közösségekben.....	70
3. Külföldi munkavállalók Magyarországon.....	71
4. Az EU-tagállamokból Magyarországon tartózkodó bevándorlók.....	77
5. Összegzés.....	92
Szabó Pál: A gyermekek vándorlása – családdegyesítés	95
1. Bevezetés	95
2. A gyermekek bevándorlása Magyarországra	97
3. A gyermekek kivándorlása Magyarországról.....	103
4. Összefoglalás	108

L. Rédei Mária: A külföldön tanuló magyar diákok – a Magyarországon tanuló külföldi diákok	111
1. Bevezetés	111
2. A nemzetközi statisztikai gyakorlat	112
3. A Magyarországot érintő tanulási célú migráció	115
3.1. Az 1990 előtti folyamatokról	115
3.2. Az 1990 utáni folyamatokról	116
3.3. Közös és eltérő vonások.....	117
3.4. Magyar diákok külföldön.....	118
3.5. Külföldi diákok Magyarországon	122
4. Itthoni és külföldi diploma	127
4.1. Külföldi diploma itthonról	127
4.2. Külföldi diploma itthon – Magyar Ekvivalencia Bizottság	128
5. Mit tanulhatunk mások gyakorlatából?.....	129
6. Epilógus	129
Fóti Klára – Németh Mária: Magyar állampolgárok munkavállalása az Európai Unió tagállamaiban, az 1990-es években	133
1. Bevezetés	133
2. Kétoldalú foglalkoztatási egyezmények	135
2.1. Gyakornokok foglalkoztatása	136
2.2. A kétoldalú egyezmények perspektívái, a keretszámok kihasználtsága	140
3. A munkavállalás fő jellemzői Németországban.....	141
3.1. A külföldiek foglalkoztatásának fő szabályai, különös tekintettel a magyarok alkalmazására.....	141
3.1.1. A vállalkozói szerződés létrejötte, jelentősége.....	142
3.2. A vállalkozói szerződés kontingenseinek alakulása	142
3.3. A szezonális munkavállalás Németországban	143
3.4. Diákmunka Németországban	144
3.5. Összefoglaló adatok a németországi munkavállalásról	145
4. Munkavállalás Ausztriában.....	146
4.1. A külföldiek foglalkoztatásának legfontosabb szabályai, jogcímei.....	146
4.2. A magyar munkavállalás fő jellemzői	147
4.2.1. A magyar munkavállalók jelenlegi aránya	147
4.2.2. A határmenti ingázás	149
5. Összefoglalás	150
Marosi György – Miltényi Károly : A nyugdíjaskorúak vándorlásának néhány kérdése – a külföldön élő magyar nyugdíjasok	153
1. Történeti háttér és elméleti bevezetés	153
2. Az öregkori/nyugdíjas vándorlás problémaköre: irodalmi áttekintés.....	154
3. A külföldön élő magyar nyugdíjasok, illetve járadékszerű ellátásban részesülők adatainak elemzése	157
4. Pénzügyi adatok	161
5. Földrajzi megoszlás.....	161
6. A jövőben várható fejlemények – kilátások és veszélyek	165

Gödri Irén: A csatlakozni kívánó országok és állampolgáraik megítélésének alakulása az Európai Unióban	179
1. Bevezetés.....	179
2. Az Európai Bizottság ország véleményei a csatlakozni kívánó országokról	180
2.1. Az Európai Bizottság 1997 júliusában közzétett országvéleményei.....	181
2.2. Az Európai Bizottság 1998 novemberében közzétett országvéleményei.....	184
2.3. Az Európai Bizottság 1999 októberében közzétett országvéleményei.....	185
2.4. Az Európai Bizottság 2000 novemberében közzétett országvéleményei.....	186
3. A csatlakozni kívánó országok megítélése az Európai Unió tagállamainak közvéleménye alapján	187
Abstracts.....	201
Szerzők jegyzéke.....	233